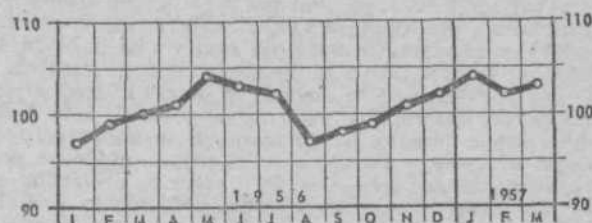

ŽIVLJENJSKI STROŠKI V MARCU

Indeks življenjskih stroškov štiričlanske delavske družine. Povprečje 1956 = 100

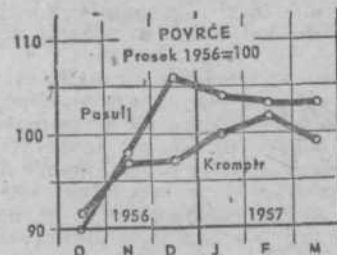
Skupni življenjski stroški so bili v marcu enaki kakor v februarju, to je za 2 odstotka nad povprečjem l. 1956. V posameznih skupinah stroškov je prišlo do premikov, razlike pa so se izravnale.

Pri živilih so ostale cenevečinoma enake, ali pa so se za malenkost zmanjšale z izjemo mesa in nekaterih mesnih izdelkov.

Cena kruha in moke tipa 1100 je od januarja neizpremenjena, vendar so trgovine v Srbiji z moko te kakovosti slabo založene. Individualni proizvajalci so prodajali na trgih to moko tu in tam še ceneje. Z moko tipa 400 so bile dobro založene vse trgovine in je ponekod prišlo do znižanja cen (v Zagrebu od 80 na 76, v Karlovcu od 80 na 78 itd.).

Znižanje cen domačega svinjske masti so zaznamovali razen v Beogradu tudi na Reki in v Banja Luki, medtem ko so ostale cene uvožene masti in olja nespremenjene.

Tržišče je večinoma dobro založeno z vrtninami in so cene ostale enake ali pa so bile nižje kakor v februarju (posebno pri špinaci in čebuli, tu in tam pa tudi pri krompirju, fižolu in drugih pridelkih).

Ceprav je vedno manj razpoložljivih količin jabolk, ni prišlo do povišanja cen, ker se je povečala ponudba uvoženega južnega sadja, v nekaterih krajih tudi po znižanih cenah.

Cene mleka so ostale v trgovski mreži enake, v nekaterih krajih pa so se znižale (v Splitu od 60 na 50, v Karlovcu od 35 na 30, v Mariboru od 40 na 35, v Sarajevu od 60 na 50, v Banja Luki od 45 na 40, v Bitolju od 55 na 50 din.). Po-

vpredna cena domačega mehkega sira se je znižala od 202 na 198, masla pa od 638 na 635 din. Kakor smo že povedali, se je zvišala samo cena mesa, in to svinjine.

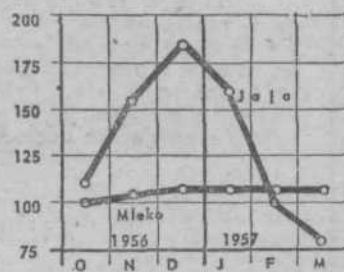
Nadaljnja pocenitev jaje v povprečju za 3,3 dinarja po kosu je delno ublažila vpliv porasta cen svinjskega mesa na življenjske stroške.

Cene drugih živil, posebno industrijskih, so ostale enake ali pa so se za malenkost znižale, kakor je bilo to pri sladkorju, marmeladi, konservah, čokoladi, bonbonih itd.

Stroški za tobak in pijače so nekoliko porasli, in to zaradi porasta cen alkoholnih pijač. Kaže, da individualni proizvajalci nimajo več večjih tržnih presežkov in kolikor ponujajo vino in žganje, je cena višja kakor v preteklem mesecu. V trgovski mreži v večini mest ni bilo sprememb v cenah.

Stroški za kurivo so se zmanjšali za 1 odstotek zaradi pocenitve drv in lignita v nekaterih mestih.

JAJCA IN MLEKO Povprečje 1956 = 100

(Nadaljevanje s 5. strani)

matiko proizvodnje, plasmaja, investicij in reguliranje razdelitve dobička med nosilcem posla in kooperant. Z instrumenti bi bilo potrebno spodbujati podjetja in komune h kooperaciji tudi tedaj, ko je pogoj za to odstopitev proizvodnje in tudi osnovnih sredstev drugemu podjetju ali komuni. Pospeševati bi bilo treba standardizacijo in tipizacijo in kar je še važnejše, organizirati kontrolo, da bodo standarde v proizvodnji tudi dejansko uporabljali. Prometni davek na proizvode v kooperaciji bi bilo treba v načelu ukiniti.

Investicijsko politiko bi morali usmeriti k razvoju majhnih specializiranih podjetij, posebno iz sredstev lokalnih investicijskih skladov. Prav tako bi bilo potrebno čim prej sprejeti predpise o financiranju osvajanja nove proizvodnje, katerih pomanjkanje močno občutimo. Na koncu pa zahteva mnogo večjo pozornost kakor doslej tudi vprašanje kadrov, in to ne samo od strani podjetij, temveč tudi od drugih organov državne uprave in družbenih organizacij, ker so kadri eden izmed glavnih stebov kooperacije.

Marijan Coetković

Ustanove za otroke zaposlenih mater

Tu je govora predvsem o ustanovah, ki bodo skrbele za otroke, katerih roditelji so zaposleni. Otroške ustanove pa so prva stopnica, na kateri se organizirano družbeno vzgojno vpliva in nudi pomoč družini pri zagotovitvi zdravega duševnega in telesnega razvoja otrok predšolske starosti sploh. Problem se še bolj zaostri, ko otroku primanjkuje v času, ko so starši na delu, kakršne koli organizirane in sigurne skrbi. Problem tudi ostro posega v enakost položaja zaposlenih žensk.

Prvič lahko ugotovimo, da je število ustanov za predšolsko dečo majhno in ni v nobenem sorazmerju s številom zaposlenih žensk. Za primer navajamo otroke od 3 do 7 let, čeprav ni nič boljše z otroškimi ustanovami za najmlajše.

Konec leta 1955 je bilo takih ustanov (zabavšč, dnevnih domov in otroških vrtcev) 1004 z 59.916 otroki. Po številu otrok starosti od 3 do 7 let pomeni to, da jih je bilo v vsej državi v ustanovah le 5,6%. Razpored ustanov je neenakomeren. Na samo Vojvodino, kjer je mreža najbolj gosta, je odpadlo 35,3% ustanov, to je v ustanovah je bilo 31,3% vseh otrok. Tako je bilo na vsem drugem ozemlju 4,1% otrok predšolske starosti v ustanovah. Nadaljnje podrobne analize kažejo, da je bilo od vseh zajetih otrok samo 16% v dnevnih domovih, kar pomeni v ustanovah, v katerih je zagotovljeno celodnevno bivanje s prehrano, kar najbolj ustreza zaposleni materi. Po anketah računajo, da ima okrog 25% zaposlenih mater otroke do sedem let starosti. Rezultat je — da je komaj 5% otrok zaposlenih mater preskrbljenih v otroških ustanovah.

Otroške ustanove so nedvomno precej draga ustanova. In ne gre samo zato, da morajo biti na proračunu družbene skupnosti ali okrajnih in občinskih odborov. Toda kriza, v kateri so od časa, ko so postale ustanove s samostojnim financiranjem in od tedaj, ko so vsi materialni in operativni izdatki obremenili prispevek in vplačilo staršev, zahteva širše razpravljanje o problemu in iskanju realnejših rešitev.

Nadalje lahko približevanje teh ustanov čim bolj življenju komune in stanovjske skupnosti znatne pospeši odpiranje novih ustanov in saniranje obstoječih. Ti dve naši mladi družbeni organizaciji vsekakor nista sposobni, da bi v tem trenutku rešili vse večje materialne probleme in potrebe svojih prebivalcev. Odstop od tega sistema večjih ustanov, njihovo ustanavljanje bliže delovnim in stanovanjskim naseljem, urejanje njihove notranje organizacije po potrebah prebivalcev teh ožjih skupnosti, pa bo vsekakor nudilo tudi nove vire in dalo možnosti za izkoriščanje iniciative, samopomoči in drugih ukrepov za širjenje in zagotovitev življenja teh ustanov. So tudi predlogi, ki jim ne nasprotujejo nobeni predpisi, da bi pri večjih stanovanjskih objektih zagotovili tudi nujne preproste prostore za bivanje otrok. Organizacijo strokovnega nadzorstva in skrbi je mogoče precej široko ih elastično reševati z aktivnostjo družbenih organizacij, ki se ukvarjajo z zaščito otrok, ljudski odbori pa imajo tu tudi sicer svoje obveznosti, ki so določene s predpisi.

Razen teh prvin materialne narave gre pri določenem številu ustanov še za organizacijsko prvin. Nekatere izmed teh ustanov, ki so proračunsko vezane na drugo ustanovo ali organ, namreč še vedno nimajo svojega neposrednega

(Nadaljevanje na 5. strani)